

Ny svensk lag om Antarktis träder i kraft 1 oktober 2006

Den 1 oktober börjar en ny svensk lag (2006:924) om Antarktis att gälla, som ersätter lag (1993:1614) om Antarktis. Den tidigare förordningen (1994:95) om svensk verksamhet i Antarktis ersätts också av en ny, (2006:1111).

I den nya lagen ingår regler om ansvar vid miljöolyckor och andra typer av olyckor. Detta nya regelverk kallas "Stockholmsreglerna" eftersom de förhandlades fram under en konferens i Stockholm 2005.

Antarktisfördraget och ansvarsfrågan

I juni 2005 hölls det årliga konsultativa mötet om Antarktisfördraget, Antarctic Treaty Consultative Meeting, i Stockholm. Under mötet diskuterades frågor kring Antarktisfördraget och dess utformning samt sakfrågor inom områden som miljö och turism. Regeringsrepresentanter och experter från alla länder som har skrivit på fördraget deltog i mötet. På agendan i Stockholm 2005 stod bl.a. frågan om ansvar vid miljöfarliga olyckor, men även andra händelser som kan påverka den känsliga naturen i Antarktis. Under mötet i Stockholm lyckades man för första gången enas om regler kring dessa svåra frågor, och de nya reglerna om ansvar kallas därför "Stockholmsreglerna".

Sverige har redan som första land ratificerat de nya reglerna och infört dem i den nya svenska lagen (2006:924) om Antarktis. Stockholmsreglerna har antagits till fördraget som bilaga 6 till Antarktisfördragets miljöskyddsprotokoll. Alla länder som har skrivit under Antarktisfördraget kommer att ratificera de nya ansvarsreglerna.

Vad innebär den nya lagen?

Liksom tidigare innebär Lagen om Antarktis skyldigheter för resenären och arrangören av resan att leva upp till de internationella reglerna för skydd och bevarande av miljön som finns kring Antarktis.

Den nya lagen innebär att arrangören för verksamheten är ansvarig för eventuella miljöfarliga olyckor som verksamheten orsakat inom det område som omfattas av Antarktisfördraget (söder om 60°S). Arrangören måste också arbeta för att begränsa effekterna vid en eventuell olycka, eller ersätta den som gör det.

I framtiden kommer det att inrättas en internationell fond dit böter för miljöfarliga olyckor ska betalas. Polarforskningssekretariatet kommer att vara förvaltare av den svenska delen av fonden.

Straffskalan för brott mot Antarktisfördraget har skärpts och numera finns en möjlighet att döma för normalt eller grovt brott.

I lagen definieras och tydliggörs lagens skyddsintresse och tillämpningsområde samt ett utökat skydd för mineraler och meteoriter.

Hur påverkar lagen dig som reser till Antarktis?

För enskilda resenärer blir det ingen skillnad från tidigare; det är var och ens ansvar att försäkra sig om att den researrangör man anlitar har ett giltigt tillstånd för sin verksamhet från något av länderna som är med i Antarktisfördraget. Den som reser till Antarktis helt på egen hand behöver även i fortsättningen söka tillstånd för sin planerade verksamhet.

Den svenska lagtexten i sin helhet finns på www.polar.se.

The Antarctic Treaty and the "Stockholm Annex"

The annual Antarctic Treaty Consultative Meeting was held in Stockholm in June 2005. The agenda included both the issue of liability in connection with environmental emergencies and other events that could impact the sensitive nature in Antarctica. A consensus on rules regarding these complex issues was reached for the first time at the meeting, with the result that the new liability regulations are referred to as the "Stockholm Annex."

Sweden was the first country to ratify the new regulations, and has incorporated them into the new Swedish Antarctica Act (2006:924). The Stockholm Annex has been adopted as Annex VI to the Protocol on Environmental Protection to the Antarctic Treaty.

The Swedish Antarctica Act

The Swedish Antarctica Act imposes obligations on travellers and travel organizers to comply with the international regulations in place to protect and preserve the environment in the Antarctic region. The organizer of an activity is liable for any environmental emergency which that activity may cause within the area covered by the Antarctic Treaty (south of 60°S).

Each and every person is responsible for making sure that the travel organizer they engage possesses a valid permit for their activity from one of the signatory countries to the Antarctic Treaty. Anyone travelling to Antarctica entirely on their own will also have to apply for a permit for their trip henceforth.

Antarctic Specially Protected Areas

Pursuant to Annex V to the Protocol on Environmental Protection to the Antarctic Treaty, there are a number of specially protected areas in Antarctica. These are areas which have unique ecological, zoological, botanical, geological or historical value, or are of particular significance with regard to planned or ongoing research. A special permit is required to visit such sites. The map on the next page shows the locations of the specially protected areas. More information is available on the website www.cep.aq/apa.

Antarktis skyddsvärda områden

I Antarktis finns ett antal särskilt skyddsvärda områden, enligt femte bilagan till Antarktisfördragets miljöprotokoll. Det är:

- områden för unika djur- och växtarter, betydelsefulla ekosystem och säregna geologiska eller glaciologiska formationer
- områden med särskild betydelse för forskning
- områden som skyddas från mänsklig påverkan för att i framtiden kunna jämföras med platser påverkade av människan
- platser, områden och monument som har ett erkänt historiskt, estetiskt eller vildmarksmässigt värde.

För att få besöka dessa platser krävs ett särskilt tillstånd, som söks genom Polarforskningssekretariatet. Denna karta visar var de särskilt skyddsvärda områdena finns. Läs mer på webbplatsen www.cep.aq/apa (på engelska).

